

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC

ABONAMENTUL. „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 28 c. r., pe jumăt. de an 14.40 C., pe un șter. de an 7.20 C. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 10 cor., pe jumăt. de an 5 cor. Abon. la mai multe ex. 4 Cor. la an.

Inmormântarea lui Francisc Iosif I.

Din Viena se anunță următoarele amănunte despre solemnitatea înmormântării împăratului-rege Francisc Iosif I.:

La ora 12. Masse de oameni ocupă toate străzile ce duc spre centru. Trupe și polițiști închid drumul la sute de mii de oameni ce mai vor să se îndrepte spre Catedrala St. Stefan, sau în alte străzi pe unde va trece convoiul funebru. Ferestrele dela toate casele din centrul Vienei, încadrate în doliu sunt pline de privitori.

La ora 2 încep să sosească trăsurile cu demnitarii statului și cu oaspeții străini cari pornesc prin strada Graben spre Catedrala St. Stefan.

La ora 3 fără un sfert o mișcare se observă în massa publicului: sosește tinăra pereche regală cu regii și prinții străini, cari parcurg străzile și piețele Michaelerplatz, Kohlmarkt, Graben, Stefansplatz spre Dom.

La ora 3 e anunțată sosirea conducătorului funebru, care a părăsit la ora 2 Hofburg în sunetul clapotelor tuturor bisericilor. La o sută de pași depărtare, înaintea polițiștii călări, cari deschid calea conductului de 20 pași lățime. Se aude porunca comandantilor adresate trupelor: Spre onor. Pentru ultima data soldații fac onorurile șefului suprem al armatei.

După polițiștii călări urmează doi călăreți de curte cu lanterne, un escadron de cavalerie, apoi trăsurile curții cu camerierii curții, cu adjutanții, adjutanții generali, căpitanii gărzii, mareșalul curții din Ungaria, camerieri supremi, mareșalul suprem, maestrul suprem al ceremoniilor, toți în trăsurile curții trase de 4 și 6 cai. După acest convoi venea o companie de infanterie de gardă, un escadron de cavalerie de gardă pe jos, garda trabanților ungari, care deschidea drumul carului funebru impozant, tras de opt cai. De ambele părți ale carului înaintea 4 lachei de curte cu făclii de ceară, 4 copii de nobili și garda de arciери.

Toata lumea se descoperă aducând ultimul salut monarhului.

După cociug urmează o brigadă cu splendide uniforme colorate a arciери-

lor de gardă austriacă, și brigada de garda ungară călare. O companie de infanterie, un escadron de cavalerie și 15 polițiști călare au încheiat convoiul funebru.

Conductul acesta, în timp de 60 minute a străbătut drumul dela Hofburg spre Catedrala St. Stefan prin Burgplatz, Burgring, Opernring, Ringstrasse Franz Josefs Kai, Rotenturmstrasse.

Sfințirea în catedrala St. Stefan

În vreme ce convoiul înainta în centrul Vienei spre Catedrala, — erau deja adunați în fața și în interiorul Domului St. Stefan — membrii familiei imperiale-regale, membrii caselor regale înrudite și străine, trimesii speciali, corpul diplomatic, consilierii intuiți, miniștrii, damele cu ordinul Stelei și Crucii, funcționarii Curții, Corpul generalilor și corpul ofițerilor, apoi președinții celor două parlamente și membrii Casei seniorilor și Camerei austriace, membrii Casei magnaților și Camerei deputaților, consiliile comunale din Budapesta și Viena și deputațiunile.

La ora 3 a sosit regele Carol și regina Zita, cu întreaga curte în fața portalului principal al Catedralei. Fațada catedralei e toată neagră, deasemenea și interiorul și toate altarele. În sanctuarul bisericii au luat loc la dreapta catafalcului: regele, regina, apoi regele și regina Bavariei, regele Saxoniei, regele Bulgariei, principele moștenitor german, moștenitorul de tron turc, moștenitorul de tron al Suediei, principele Danemarcei, infantul Spaniei, ducele Albrecht de Württemberg. În șirul al doilea stăteau principele Leopold al Bavariei, principesa Gizele de Bavaria, fiica monarhului mort, arhiducesa Maria Valeria, a doua fiica, arhiducele Francisc Salvator, principele George și Konrad de Bavaria și arhiducesa Augusta. În rândul al treilea și la dreapta altarului erau de față celelalte rude ale familiei regale. La stânga catafalcului au luat loc principii din casa Habsburgică, la picioarele catafalcului au luat loc principii și reprezentanții curților străine. La sosirea carului funebru au ieșit întru întâmpinare arhiepiscopul cardinalul dr. Piffel asistat de episcopii și prefații, de capitulul domului și de corpul preoților. Cociugul a fost coborât din carul funebru și precedat de preoți fu escortat de grupul pagilor nobili și de garda ofițerilor. A fost adus în prezbiterul bisericii și așezat pe catafalc. Cociugul a fost urmat de primul maestrul al ceremoniilor curții, de celelalte șarje ale curții, de mareșalul curții în Ungaria, de generații și de camerierii princieri. Cardinalul dr. Piffel s'a apropiat apoi de cociug și a început actul sfințirii, care a durat până la ora 3.20 și cântecele capelei curții care intona „Libera” cociugul a fost iarăși pus în carul funebru și la 3 și jumătate conductul funebru s'a îndreptat la biserica Capușinilor.

(Urmare pe pag. 3-a)

Războiul cu România

Și orașul Câmpulung cucerit. — O luptă singeroasă pe linia Giurgiu—București între români și bulgari. — 67 ofițeri și peste 5000 soldați români prinși.

De pe frontul român au sosit la 30 Noiembrie următoarele știri:

La armata lui Mackensen:

Armata dunăreană care înaintează cu succes dela trecerea fluviului a prins 43 ofițeri români, 2421 soldați, 2 tunuri grele, 36 tunuri de câmp, 7 tunuri mici și 7 mitralieze.

La armata arhiducelui Iosif:

Trupele generalului v. Falkenhain au luat eri în stăpânire orașele Pitești și Câmpulung. În Câmpulung au căzut în mâinile bavarezilor 17 ofițeri, 1200 de soldați, 7 tunuri și numeros bagaj de război. Intre valea Uz și pasul Tartariilor, rușii pentru a ușura situația aliaților lor români greu încercați, au continuat atacurile lor cumari masse. Armatele generațiilor Arz și Koves au stăt aproape pe întregul front zi și noapte în încăierări înverșunate cu dușmanul care atacă mereu. În multe locuri au fost lupte corp la corp. Asaltul rus s'a prăbușit. Mici avantajii locale nu pot schimba întru nimic faptul că marșurile ale dușmanului au fost și pe ziua de eri zadarnice. Lupta continuă.

Häfer, mareșal locot.

În Carpații păduroși și în munții de graniță a Moldovei, rușii au continuat atacurile lor — fără a dobândi rezultate importante. Rușii au suferit grele pierderi și au trebuit să se mulțumească numai cu mici avantajii locale. În România apusană am împins îndărăt ariergardele dușmane. Pe lângă Pitești a fost luat eri și orașul Câmpulung, și prin aceasta ne-am deschis drumul din spre pasul Bran. Acolo au căzut în mâinile trupelor bavareze 17 ofițeri și 1200 soldați români prizonieri.

Din regim. reginei, escadronul condus de căpitanul de cavalerie v. Borke, a luat la Ciolănești, o coloană dușmană cu 17 ofițeri, 1200 soldați 10 tunuri și 3 mitralieze.

La armata lui Mackensen:

Armata dunăreană luptând, — înaintează. — La atacurile contra românilor, s'au distins vânătorii de rezervă bavarezi din Schleswig Holstein și Bücke-

burg, sub comanda maiorului Aschauer. De la trecerea Dunărei, armata a luat dela dușman 43 ofițeri, 2421 soldați, 2 tunuri grele, 36 tunuri de câmp, 7 tunuri mici, 7 mitralieze și 32 care cu munițiuni.

v. LUDENDORFF

Comunicatul bulgar anunță:

In Muntenia continuă înaintarea.

Pe drumul Giurgiu-București, trupele noastre au adus o înfrângere sîngeroasă dușmanului în lupta de bajonetă. Dușmanul a suferit grele pierderi. Am capturat 2 tunuri de 21 cm. La Dunăre, între Turtucaia și Cernavoda, foc de infanterie. La Turtucaia foc de artilerie.

In Dobrogea slabă acțiune de artilerie și lupte de avantposturi.

Comunicatele românești anunță:

28 Nov. — Pe frontul de nord: La granița apusană a Moldovei nici o schimbare.

In valea Buzeu până în regiunea Dragoslavele, a ființi de patrulare, foc de artilerie, în deosebi în valea Prahovei, unde dușmanul a folosit granate cu gaze înăbușitoare și provocatoare de lacrimi.

Pe frontul apusan: In general, ziua de ieri a decurs fără lupte, afară de aripa dreapta extremă, unde dușmanul a deschis focul cu artileria lui grea, și pe aripa stînga, unde s'au desfășurat lupte neînsemnate.

Pe frontul sudic: La Dunărea — foc de artilerie. In Dobrogea nici o schimbare.

29 Nov. — Pe frontul de nord și nord-vest: Violentă bombardare de artilerie pe tot frontul. In valea Prahovei a fost respins un atac dușman.

Pe frontul apusan, situația e neschimbată. — Pe frontul sudic: De a lungul Dunărei, foc de artilerie și infanterie. In Dobrogea situația e neschimbată.

Fournet cu regele Greciei, n'a dus la un rezultat, guvernul grec vrea să demisioneze, dacă regele va refuza să predea armele Ententei.

RĂZBOIUL CU ITALIA

In regiunea Görz a crescut focul de artilerie. — Ce spune comunicatul italian.

De pe frontul italian, v. Höfer dela 30 Noiembrie anunță:

La răsărit de Görz și pe platoul Carst lupta de artilerie era un timp oare-care foarte viu.

Höfer, mareșal-locot.

— Comunicatul italian de la 29 Nov. anunță: Pe întreg frontul obicinuita luptă de artilerie, care a fost în deosebi vie în zona la răsărit de Görz. Cu toata vremea rea, am împiedicat printr'un foc bine țintit mișcările trupelor dușmane în valea Wippach. — Pe platoul Carst, am continuat cu zel lucrările de întărire. Focul nostru concentric cu efect și micile atacuri ale patrulelor noastre au turburat acțiunea militară în lagărul dușman.

MERSUL RĂZBOIULUI

Ententa vrea să proclame republica în Grecia?

Ruși atacă pe țurci la Zlota Lipa. — Lupte de artilerie pe frontul italian și francez.

De pe frontul rusesc, pe ziua de 30 Nov. au sosit următoarele știri:

Pe frontul prințului Leopold:

Nimic important.

Raportul de seară anunță:

La Zlota Lipa, trupe turcești au respins un atac rusesc.

Höfer, mareșal-locot.

N'au avut loc lupte mai mari.

Trupe otomane au respins la Zlota-Lipa, puternice atacuri rusești.

v. LUDENDORFF

— Șeful statului major al prințului Leopold de Bavaria, colonelul Hoffman de pe frontul rusesc, a declarat unui ziarist de la »Frankfurter Zeitung«, că fiecare comandant german, ca și fiecare soldat german de pe întreg frontul uriaș, dela mare până la Carpați, știe că e superior în ori-ce privință rușilor, și că dacă va urma un atac rusesc cu mase mai superioare, fiecare din soldații noștri va trebui să împuște câțiva mai mulți. Asta-i totul. O victorie a rușilor peste frontul german este cu totul exclusă.

Din Balcan au sosit următoarele știri:

De pe frontul macedonean, raportul german dela 30 Nov. anunță:

La nord-vest de Monastir a eșuat un atac dușman. La marginea apusană a ravnitelui ruinelor, la Gruniște, al cărui pisc, dușmanul l'a atacat zadarnic zilele trecute — sârbii au fost din nou găsiți de acolo.

Comunicatul bulgar anunță:

In regiunea Monastir și la arcul Cernei — slab foc de artilerie și acțiune

de patrulare. In general, ziua a decurs liniștită în regiunea Gruniște, am respins un atac dușman, prin contra-atac. Foc de artilerie la Moglenita, valea Vardar, Struma și pe frontul Belasița.

— Comunicatul francez anunță de pe frontul macedonean: Pe miazul stîng al Vardarului, englezii au reușit cu un atac asupra tranșeelelor dușmane la nord-est de Mazukova. La răsărit de Cerna trupe sârbești au cucerit printr'un atac strălucit o înălțime la nord-vest de Gruniște și au menținut-o cu toate violentele contra atacuri ale dușmanilor cari au suferit grele pierderi, fără a dobândi vre-un rezultat. In regiunea la nord-est de Monastir, zăvii noștri au continuat cu succesele lor și într'o luptă onorabilă au cucerit un vîrf de munte la răsărit de piscul 1050. La nord-est de Monastir sînt în curs lupte violente. Trupele noastre înaintează spre piscul 1240 pe care dușmanul îl apără cu o înversurare extremă. Și trupe italiene înaintează în regiunea muntoasă Cresna-Stana.

— Din Grecia au venit următoarele vești importante:

— »Frankfurter Zeitung« află din capitala Turciei, că ambasadorii Angliei și Rusiei au părăsit Atena și s'au stabilit la Salonic, fiindcă cercul în jurul familiei regale se strînge tot mai mult, și e numai o chestie de timp, ca dinastia să fie răsturnată și să fie proclamată republica grecească. Cu toa engleza și rusă cari întretin raporturi intime cu curtea dela Atena — n'au voit ca reprezentanții lor să fie martori ai acestei răsturnări.

— Deoarece întrederea amiralului

LUPTELE DIN APUS

Care e situația pe frontul francez. — Submarinele germane scufundă mereu vapoare engleze. — Schimbări în guvernul francez.

De pe frontul francez, comunicatul german dela 30 Nov. anunță:

La armata ducelui Albrecht de Württemberg: In arcul rîului Ipern, după o puternică pregătire de artilerie, detașamente dușmane, au atacat pozițiile noastre pe o întindere de vre-o 3 kilometri. Ele au fost respinse de focul nostru, iar în unele locuri după luptă corp la corp.

La armata prințului Rupprecht de Bavaria: La vremea cetoasă, lupta de artilerie a crescut cu intensitate și a mai între Serre și Ancre, precum și pe sectorul de ambele părți de pădurea St. Pierre-Vaast.

v. LUDENDORFF

— Din Paris, pe cale indirectă, se anunță că consiliul de miniștri francezi, cel mai recent a adus modificări radicale în minister și în comandamentul armatei franceze.

— Submarinele germane au mai scufundat următoarele vapoare: King Malkalm de 4351 tone, Moresbi de 1763 tone, Maude Larsen de 1222 tone, toate engleze, apoi vaporul norvegian Perre de 1688 tone și cel spaniol Luciense.

Rugăm pe st. abonați și pe toți aceia cari ne scriu, să-și scrie totdeauna adresa întreaga și ca să se poată citi. Ne îndreptăm cu aceasta rugare mai cu seamă soldaților. Acei cari au scrisul mai rau, să roage pe vre-un camarad al lor, care are scrisul mai cîleț, să le scrie adresa. Când ni se trimite banii, să ni se scrie totdeauna spre ce scop ni se trimit banii.

Știrile zilei

RUGA

Când deznădejdea 'n inima-mi se
zbate,
Apari, Marie, 'n haină de lumină;
Duios pe-a gândului pustietate
Preșeră-mi flori din lumea ta senină.

Să mai trăesc din nou copilăria
Și anii mîngăioși din tinerețe;
S'ascult în codru iarăș simfonia
Sublim-a firii blinde și măreț!

Zoe G. Frasin.

Cumplită ciocnire de tren lângă Budapesta

În noaptea de Joi spre Vineri, la ora 12 și 40 minute s'a întâmplat la 45 km. depărtare de Budapesta, la stația Herceghalom aproape de Bicske o groaznică catastrofă. Trenul de persoane care a părăsit stația Herceghalom s-a ciocnit cu trenul accelerat din Viena, care intra în stație. La început s'a răspândit știrea la Budapesta că trenul care venea de la Viena era unul din cele trei trenuri speciale, în care se aflau deputații și magnații Ungariei întorși de la înmormântarea regelui. Știrea aceasta a fost dezmințită în curând, căci toate 3 trenuri speciale au sosit la ora reglementară la Budapesta.

Dirjecția căilor ferate ungare a publicat la prânz un comunicat, în care anunță, că ciocnirea s'a produs numai după ce semnalul de oprire a fost observat prea târziu de conducătorii de locomotive și trenurile n'au mai putut fi oprite. Numărul morților e de 66, al greu răniților de 60, a ușor răniților de 90. Medicii dela serviciu de salvare cari au fost chemați la locul catastrofei povestesc următoarele despre felul cum s'a produs ciocnirea:

— Ciocnirea s'a produs la 6—700 kilometri de la stația Herceghalom. Aci drumul are o curbă în care se încrucișează două linii ferate. Pe o linie pornea trenul de persoane Budapesta-Graz eșind din stația Herceghalom și pe a doua linie venea trenul accelerat din Viena, care nu se oprește în stația Herceghalom ci își urmează drumul cu aceeași viteză. Ambele trenuri au sosit cu întârziere și așa se face, că nu s'a dat semnul de oprire nici unuia din ele. Din nenorocire cele două trenuri s'au întâlnit tocmai pe punctul de încrucișare al liniilor ferate. Locomotiva trenului accelerat a intrat în vagonul al 4-lea al trenului de persoane. Opt vagoane din cele două trenuri au fost sfărâmate, multe altele au fost aruncate de pe șine. Aceste vagoane sfărâmate erau unele peste altele, ca o piramidă. Locul unde s'a produs catastrofa era acoperit de dărâmături și sub ele zăceau pasagerii morți și răniți. Cele mai multe vagoane sfărâmate au fost din trenul de persoane. Trenul accelerat a suferit mai puține pagube. Și victimele sunt în partea cea mai mare pasageri din trenul de persoane.

Trenul accelerat din Viena avea și un vagon salon. Intrînsul s'a urcat la Viena ministrul de războiu ungar Hazay, guvernatorul civil al Serbiei Talloeci și fiica lui și un ofițer. La Győr trenul special care aducea deputații și magnații din Viena a intrat trenul accelerat, care întârziase. Cum trenul acesta special a părăsit mai curând stația, ministrul de războiu a luat rămas bun dela guvernatorul Talloeci și dela societatea lui, ca să se urce apoi în trenul special. 2 ceasuri mai târziu din vagonul acesta de sajon au rămas numai ruine. Ministrul de războiu al Ungariei a scăpat ca prin minune. De sub dărâmăturile vagonului a fost scos cadavrul guvernatorului Talloeci. Fiica și ofițerul din același vagon în timpul ciocnirii, au fost aruncați din vagon și au scăpat, alegându-se numai cu câteva rani neînsemnate. Pe locul ca-

astrofei s'au numărat 66 morți. La Budapesta a fost adus primul transport de răniți 47 la număr. Erau printre ei elevii institutului Francisc Iosif, cari au luat parte la înmormântare la Viena, călători civili, și militari, cari căpătaseră concediu, aceștia din urmă erau din trenul de persoane din Graz. Răniții au fost transportați la sanatoriul Pajor, la spitalul Rochus, Zita și la spitalul Sf. Ștefan. Guvernatorul civil al Serbiei a fost omorât prin aceea că i-a pătruns în corp tubul caloriferului. Continuă cercetările spre a se stabili exact lista morților și răniților.

Giurgiul

Iată câteceva despre orașul Giurgiu ocupat de armata lui Mackensen — după notele lui Al. Vlahuță din »România Pitorească«:

Dunărea liniștită, largă are aspectul unui lac frumos, poleit de razele soarelui. Un șes neted, verde, răsare în mijlocul apei. E ostrovul Sas-Georgio, pe care-a stat odineoară un falnic castel, zidit, de Genovezi — stăpânitorii mărilor de-acum o mie de ani. În dreptul acestei insule se întinde, pe câmpia din stînga, Giurgiul — sentinela capitalei la Dunăre — vechia și zbuciumata cetate, stăpânită când de Români, când de Turci, bătută și pusă 'n flăcări când de unii, când de alții, neștiind, până pe la începutul acestui voac, căruia Dumnezeu să se închine, și cui, și 'n ce limbă să-și spue durerile. În cinci sute de ani și-a văzut de paisprezece ori bisericile prefăcute în geamii: creștinii trebuiau să s'ascundă prin beciuri ca să se poată nețina în legea lor.

Pe-aici și-a întins pod peste Dunăre, acum trei sute de ani, bătrânul și nebiruitul Sinan-Pasa—spaima creștinătății. Pe vremea aceea Domn în țara românească era Mihai Viteazu. Văzând el ce potop de oaste vine asupra-i, și cugetând că o luptă în câmp deschis nu e cu putință, se retrase la câte-va ceasuri departe de Giurgiu, pe valea Neajlovului, la locul numit Vadul Călugărenilor. Aici, drumul spre București trecea printre două dealuri acoperite de păduri. Valea era îngustă și mlăștinoasă. La intrare era un pod lung de lemn peste băltoacele Neajlovului. Mihai trecu podul și se așeză în strâmtoarea aceasta, ca 'ntr'o cetate. Acolo au fost bătuti turcii atunci.

Poți să rămâi dator pe suma ce o semnezi la împrumut?

Acela care voiește să semneze la împrumut o sumă mai mare decât dispune în bani gata—poate să rămâie dator, plătind numai o parte din suma semnată. Banca cu care e în legătură ziarul nostru, rezolvă acest tel de împrumut, că întregeste ea suma ce o semnează cineva fără a putea plăti toată și anume: banca împrumută suma de întregire pe o dobândă de 5 la sută. Până la 1921 are cineva timp să solveze suma ce o împrumută. Acela care însemnează pe împrumutul de război, luând obligații de rentă cu 6 la sută dobândă, și se creditează pentru acest împrumut, plătind o dobândă de 5 la sută — mai câștigă în acest caz și o diferență de 1 la sută la dobândă. Favorul acesta iesă și mai lămurit la iveală cu aceasta pildă: Vrei să semnezi prin ziarul nostru 1000 coroane pentru al 5-lea împrumut de război. Pentru această sumă semnată ai trebui să plătești 977 cor., cum însă n'ai atîția bani gata să-i plătești deodată — poți depune pentru 1000 c. semnate numai 227 cor. în bani gata, iar restul de 750 cor., li-le împrumută Banca pe 5% dobândă. Ca dobândă

pentru împrumutul de 1000 coroane ce l'ai semnat, capeși 60 cor. pe an, iar pentru cele 750 cor. ce li le-a creditat banca pentru împrumut ai de plătit o dobândă numai de 37 cor. 50 fileri, așa că-ți mai rămâne încă un profit la dobândă de coroane 22.50.

Grăbiți-vă de aceea cu semnarea la al 5-lea împrumut de război, — căci după 5 Decembrie, trebuie să plățiți mai mult cu 30 fileri la fiecare 100 coroane, decât în intervalul de timp dela 22 Noembrie pînă aia 5 Decembrie când pentru fiecare 100 cor., trebuie să plătiți numai cor. 97 și 70 fileri, după 5 Dec. însă 98 coroane.

Inmormîntarea regelui

(Vezi pag. 1.)

Dela catedrala Sf. Ștefan la mausoleul împăraților

Și mai impozant a fost conductul funebru după sfîntirea dela catedrala Sf. Ștefan. Pe drumul scurt dela catedrală la biserica Capușinilor, prin strada Kearntner, Kupferschmied și Neuen Markt s-a desfășurat, spectacolul splendorii și pompei celei mai mari. De Data asta, carul funebru a fost urmat de tinăra pereche regală, regele Carol și regina Zita în doliu adânc, și la mijloc mergea moștenitorul de tron, arhiducele Otto. După un scurt interval venea regele Ferdinand al Bulgariei cu regele Ludovic al Bavariei, principele moștenitor german, apoi urmau reprezentanții celorlalte case regale și arhiducii din familia Habsburgică. Un loc de onoare s-a dat deputațiunei militare ce a venit de pe frontul de luptă. La înmormântare au luat parte deputațiuni din toate trupele monarhiei între care și o sută 20 de suboficieri din honvezimea ungară, în uniforme strălucitoare. Ajuns la biserica Capușinilor, coșciugul a fost coborât, primit de ordinul capușinilor, a fost dus în biserică și așezat pe catafalc. Trompetele gardei de arsieri au întonat marșul general, ca ultimul salut pentru monarh. În biserică s-a mai făcut odată actul sfîntirii, corul a întonat din nou imnul »Libera« și în mijlocul rugăciunilor, coșciugul înconjurat de făclii și în iruntea capușinilor a fost coborît în mausoleu. Coșciugul a fost acolo urmat-numai de regele Carol, maestrul prim de ceremonie, cu statul lui major și cei doi camerieri princieri. Acolo coșciugul a fost așezat în hața de intrare, pentru-ca mai târziu să fie așezat între sarcophagul reginei Elisabeta și sarcophagul principelui moștenitor Rudolf.

După terminarea ceremoniei membrii curței au părăsit biserica. Umbrelle serei se coboriseră când ceremonia funebă se terminase. Cine a fost martor ocular al acestei înmormântări imperiale nu va uita nici odată acest spectacol de dureros rămas bun.

Români, semnați la împrumutul de război prin „Foaia Ziarului Român“!

Sângele

de EMILE ZOLA

(Urmare și fine).

Soldatii din urma lui îl zoreau să grăbească pașii înțepându-l lăncile.

Când au ajuns în vârf, îl despuieară de vestminte culcându-l apoi pe lemnul acela groaznic.

Omul zâmbea trist. Iși întinse mâinile larg deschise către călăi; cuiele tăcură două găuri sângeroase. Călăii îi încrucisară apoi picioarele unul peste altul și un singur cui a fost de ajuns.

Culcat pe spate, privea tăcut cerul. Două lacrimi alunecau pe fața sa, lacrimi pe cari el nu le simți și cari se prelungeau până la surâsul resemnat din colțul buzelor.

Crucea a fost ridicată. Greutatea corpului largi oribil rănile și auzeam oasele frângându-se. Răstignitul fu cuprins de un tremur lung. Apoi privi iar cerul.

Eu îi contempłam. Văzându-l așa de măreț și așa de liniștit în fața morții, îmi ziceam: Nu, omul acesta nu e regel...

Mi se făcu milă și strigai soldaților să-l isbească repede în inimă...

O pitulice se așează să cânte pe cruce. Cântecul îi era jainic și răsuna la urechile mele ca tânguirea unei fecioare îndurerate:

»Sângele colorează fața, cântă ea, sângele înroșește norii. M'am lăsat pe nisip și picioarele mele călcără în sânge, am atins vârfurile stejariilor și aripile mi se pătară cu sânge. Am întâlnit un om drept, m'am luat după el. M'am scaldat în limpede izvor și rochia mi-era curată. Cântecul meu zicea: Bucurați-vă penelor, pe umărul acestui om nu veți mai fi stropite de ploaia roșie a omorului.

»Astăzi cântecul meu suspină: Plângi, o pitulice din Golgota, jelește și rochia pătată cu sângele aceluia care te adăpostea la sânul lui. Venise în lume să albească pitulicile, dar, vai, oamenii îl siliră să mă stropescă cu roua rănilor sale.

Jelește și-mi plîng rochia pătată! Unde voi găsi pe fratele tău, Isuse! Care fu născut din tine imi va șterge penele roșite cu sângele tău?»

Răstignitul asculta jelierea pitulicei, dar vântul morții îi îngreuiua pleoapele; agonia îi înghețase buzele. Privirile lui se ridicau spre pasăre într-o duce mustrate; zâmbetul lui strălucea senin ca nădejdea.

Un strigăt. Capul i se lăsă pe piept iar pitulicea fugi suspinând.

Cerul se întunecă și pământul se înfioră în umbră.

Eu alergam mereu dormind. Zorile se iviră, câmpia se trecea voioasă în ceața dimineții. Vântul nopții dăduse cerului mai multă seninătate și mai multă vlagă frunzelor verzi. Drumul însuși era mereu acoperit cu spini cari înțepau ca și în ajun; aceleași petricele tari și ascuțite îmi intrau în tă-

pi; prin mărăcini se incolăceau aceiași șerpi și mă amenințau mereu...

Sângele celui drept cursese în vinele îmbătrânitei lumi, fără a-i putea reda însă nevinovăția tinereții.

Pitulicea trecu peste capul meu strigându-mi:

— »Nu mai pot găsi un izvor curat unde să mă scald. Privește, pământul e tot așa de plin cu păcate ca și eri. Isus a murit și iarba n'a mai răsărit... Ei și? Un omor mai mult și atâta tot! Trâmbița suna de plecare.

— Băeți, zise Gneuss, urâtă meserie avem! Somnul ni-i turburat de vedeniile acelor pe cari îi omorâm. Am îndurat și eu ca voi, ceasuri lungi, povara unor vise îngrozitoare.

De treizeci de când totucid — am ostenit, vreau să dorm.

Să lășam pe frații noștri aci. Cunosc eu un loc unde plugurile duc lipsă de

brațe. Vreți voi să ne agonisim hrana prin muncă?

— Vrem! răspunseră tovarășii.

Soldatii au săpat atunci o groapă adâncă șiși ingropară armele. S'au dus să se scalde în râul din vale și, câteși patru, ținându-se de mâini, dispărură la o cotitură a drumului.

Editor și redactor responsabil:

Dimitrie Birăuțiu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36

Se caută,

de către Alexandru Kocsis în Boksánbanya din comitatul Krassó Szöregy, la întreprindere de colorare artistică (măfestode) de stofe și țoale, 1 sau 2 cafe și 1 fecior, care ar voi să învețe coloritul. Ofertele să se adreseze pe adresa de mai sus.

A apărut
Calendarul
„Poporului
Român” pe 1917

Aducem o veste plăcută abonaților și cititorilor noștri: »Calendarul Poporului Român« cel mai căutat calendar de români din Ungaria, a ieșit de sub tipar — și e un frumos volum de 136 pagini. Ținând seamă de marele interes ce-l arată publicul nostru Calendarului »Poporului Român« — direcțiunea acestei întreprinderi a căutat de data asta să facă din acest calendar un adevărat muzeu de ilustrații actuale — o culegere de cele mai interesante chipuri în legătură cu evenimentele mari ale zilei.

Deși totul s'a scumpit în aceste timpuri de război, — editura Calendarului nu s'a arătat zgăreită ci cu mari cheltuieli a comandat 62 plășe frumoase cari împodobesc Calendarul.

Iată aci titlurile celor mai interesante clișee cu text:

1. Învățătorul român care învață carte pe soldații analfabeți.
2. Ne seriu răniții.
3. Soldat român în timpul serviciului de telegrafist pe front.
4. Corul de bănațeni din reg. 43 de infanterie din Jicin.
5. Un grup de frumoși ostași români.
6. Eroii noștri: Vasile Stănariul din Bistrița-Năsăud.
7. Răniți români în grup.
8. Prințul Rupprecht de Bavaria apărătorul frontului german dela Somme.
9. Reprezentantii Ententei ieșind de la un Consiliu de război.
10. Cum sint coborâți răniții din munții Tirolului de pe frontul italian.
11. Soldați bulgari și germani într'un sat sîrb.
12. Monastir, visul sîrbilor.
13. Prințul moștenitor Alexandru al Serbiei cu sora lui.
14. Sufletul prizonierului rus.
15. Cum și-au construit francezii tranșeele lor.
- 16-19. Și România a intrat în război. — Familia regală română.
20. Un grup de conducători politici români.
21. Pe unde au trecut românii: Văderi din Brașov și Csiksereda.

22. Podul de peste Cernavoda.

23. Comandanții armatei contra României: Falkenhayn și Mackensen.

24. Marile invenții în timpul războiului.

25. Italicul și timpul ploios.

26. Tipuri din Bucovina.

27-31. Morții celebri din anul 1916.

32. Noul Mitropolit: Vasile Mangra.

33. Din tragediile războiului.

34-37. 4 Hărți cu diferite fronturi.

Spațiul nu ne permite să dăm aci toată lista chipurilor din calendar.

Iată acum și ceva din cuprinsul interesant al materialului calendaristic:

1. Cine plătește scumpetea. (O poveste complicată și tristă).

2. Cite s'au iscodit în timpul războiului. — (Ploaia de foc, Improșcarea lichidului, Sfoară și saci de hârtie, etc.)

3. Învăjmintejele balăier dela Verdun.

4. Fotografiera Poloniei.

5. Cum au deplâns poezii războinici români cu Goga în frunte neutralitatea României.

6. Cele zece porunci doctoricești ale militarului în război.

7. Statele neutrale și războiul.

8. Zeci de glume vin apoi și un bogat material calendaristic.

Cuprinsul acesta variat și interesant, prevăzut cu zeci de ilustrații — face ca toată lumea românească să se prevadă de cu vreme cu un Calendar al »Poporului Român«.

Prețul unui exemplar este de 60 fileri, plus porto poștal 10 fileri.

Cei cari vor să comande mai multe exemplare vor căpăta următoarele înlesniri:

Pentru 30 exemplare 10% rabat

Pentru 50 exemplare 20% rabat

Pentru 150 exemplare în sus 25% rabat.

Administrația nu ia garanția dacă calendarul se pierde în urma trimiterii nerecomandate.

Comenzile atât ale particularilor precum și ale revanzatorilor se vor efectua numai pe lângă achitarea anticipativă a costului. Calendare rămase nevândute nu se vor reprimi, deci fiecare să comande numai atâtea exemplare, câte poate destăce. — Pe credit nu se trimite nimic.

ATVETTE